

Protokoll styrelsemöte SAK, 2022-06-18

Tid	10.00-15.00
Protokoll	Klas Bjurström
Plats	TEAMS

Mötesdeltagare		
Morsal Aimal	Ordinarie	
Anders Fänge	Ordinarie	
Azadeh Rojhan Gustafsson	Ordförande	
Pia Karlsson	Ordinarie	
Philip Latif	Suppleant 2	
Ann-Charlotte Lyman	Ordinarie	
Siwita Nasser	Suppleant 1	
Anders Rosén	Ordinarie	
Annika Schabbauer	Ordinarie	Från § 8
Karl Torring	Ordinarie	
Lars Wennberg	Ordinarie	
Klas Bjurström	Strategisk Rådgivare	
Andreas Stefansson	Generalsekreterare	
Björn-Åke Törnblom	Föreningsrevisor	
Hans Hansson	Föreningsrevisor suppleant	
Lina Mälberg	Föreningsrevisor suppleant	
Peder Jonsson	Valberedningen	

1. Öppnande, beslutsförhet

Mötet öppnades av ordförande Azadeh Rojhan Gustafsson som hälsade alla välkomna. Styrelsen gjorde en presentationsrunda. Konstaterades att styrelsen var beslutsför.

2. Val av justerare att med ordföranden justera protokollet

Beslut
att Philip Latif tillsammans med ordförande justerar dagens protokoll

3. Fastställande av föredragningslista

Beslut
att lägga styrelsens jämställdhetsarbete till övriga frågor
att lägga två beslutspunkter till punkten GS-rapport: Uppföljning av årsmötet, samt uppdatering av boken Förstå Afghanistan
att med detta fastställa dagordningen

4. Föregående protokoll

Protokoll FS 2022-04-19

Beslut FS 2022-04-21

Protokoll FS 2022-05-22 (konstituerande)

Inga synpunkter inkom.

Beslut
att lägga tidigare protokoll till handlingarna

5. GS-rapport Q1

GS Andreas Stefansson sammanfattade den senaste utvecklingen avseende politik, rättigheter och säkerhet i landet, bland annat berördes

- Fortsatt ökande repression
- Det finns ett visst utrymme för tolkning och variation, inte minst lokalt, i implementeringen av flera av de begränsningar som talibanerna infört
- Överlag är konfliktnivån fortsatt låg, men kriminaliteten har ökat
- Humanitär kris förstärkt av torka och kriget i Ukraina, men det värsta förutspådda utfallet har inte nåtts, bla tack vare mycket stora FN-ledda insatser.

Avseende SAKs arbete lyftes bland annat

- Att Q1 dominerats av återstart efter likviditetskrisen i höstas
- Q2 har inneburit intensivt arbete med ny SP

- Sanktionsregimen är alltmer administrativt belastande
- Att programmen gradvis har expanderat
- Ukraina överskuggar rapporteringen i media
- Avräkningarna i det svenska biståndet
- Valet och Sveriges kommande biståndspolitik
- Att SAK sedan i augusti tappat de flesta av organisationens kvinnliga chefer, men lägger mycket resurser för att nyanställa. Bland annat har Morsal Kakar anställts som deputy Admin Director.

Styrelsen ställde uppföljande frågor och diskuterade ffa situationen för anställda kvinnor, anpassningar och stöd, samt möjligheten att behålla och rekrytera framöver.

Presentationen bifogas protokollet.

Uppföljning av årsmötet

Förslag till efterföljande styrelsebeslut skickades med handlingarna. Endast årsmötesbeslut om motion 2 om nutrition föranleder ytterligare styrelsebeslut.

Beslut

Att uppdra till GS att undersöka förutsättningarna att genomföra intentionen i årsmötets motion 2 – att se till att barn får mat i skolan. En sådan undersökning ska inkludera möjligheten till finansiering, uppföljning, logistisk kapacitet, möjlighet till samverkan med till exempel programmet för landsbygdsutveckling, möjlighet till samverkan med externa aktörer, samt risker.

Uppdatering av boken *Förstå Afghanistan*

Förslag inkom från Stockholms Lokalföreningen att revidera Boken Förstå Afghanistan med avseende på situationen efter talibanernas övertagande. Förslag till process skickades med handlingarna.

Det framfördes bland annat att

- boken troligen behövde omfattande arbete om den genomgående skulle uppdateras för att vara aktuell, och att en möjlighet i stället är att förse boken med ett nyskrivet inledningskapitel.
- att reviderat manus, när väl sådant föreligger, bör gå tillbaka till styrelsen för beslut.
- Att den redaktionskommitté som utses när boken väl är läst och behoven identifierade, inte bör vara för stor.

Beslut

att Anders Fänge, Pia Karlsson, Annika Schabbauer, Ann-Charlotte Lyman och Siwita Nasser uppdras att läsa boken och identifiera vad som behöver uppdateras. Detta behöver inte begränsas till sådant som ändrats sedan augusti, kan också vara perspektiv vilka nu framstår som fattigt belysta redan från början.

att Pia Karlsson är sammankallande för gruppen som läser och bedömer behovet av revidering

att gruppen återrapporterar sin bedömning till styrelsen 3 september
att styrelsen därefter, när är behovet av revidering är klarlagt, utser en redaktör och redaktörskommitté som genomför revideringen.
att SMO bistår med den tekniska hanteringen när det finns ett färdigt manus.

6. Avräkningar biståndet och beslut om användning av reserver

Sida har aviserat en nedskärning om 16% av det kärnstöd som SAK tidigare beviljats i finansiering för 2022. Vidare kommer Sidas finansiering av info/kommunikation skäras med ca 1 MSEK.

SAK kommer att söka ytterligare finansiering, samtidigt som vi avvaktar till 2nd revised budget innan eventuella nedskärningar tar vid.

Sida har antytt att en större del av motsvarande finansiering kan betalas ut retroaktivt efter årsskiftet, samtidigt som de i så fall eventuellt inte kommer att kunna betala ut hela det preliminära beloppet som avser 2023.

Beslut

Att vid behov godkänna användning av reserver upp till 10 MSEK för att upprätthålla insatserna

Att söka finansiering som kan kompensera för och återbygga reserverna i den utsträckning dessa används

7. Donors/givare, definitioner och mandat

Andreas Stefansson redogjorde för att organisationen för närvarande ser över kriterier och procedurer för ansökningar och att styrelsens uppdrag från januari 2021 om att förtydliga definitionerna av givare är en del av detta. GS kommer att återkomma till styrelsen i oktober för beslut.

I underlaget låg förslag till godkännande av två nya givare.

Beslut

att godkänna *Foreign, Commonwealth & Development Office* samt *UNOPS* som givare till SAK

8. Strategisk Plan, 1st draft

Processen med att ta fram en ny strategisk plan (SP) inleddes med styrelsens första inspel i januari 2020, med avsikt att anta den nya SPn under hösten 2021. Talibanernas övertagande

och de stora kontextuella förändringarna gjorde att SAK pausade arbetet och beslöt om en förlängning av den gällande SPn (2018-21) över 2022. Styrelsen har under processen uppdaterats, bidragit med förtydligande av policy och bidragit till direktiven.

SAK har under våren arbetat intensivt med det återupptagna planeringsarbetet för 2023-25. Till dagens möte presenterade GS utkastet till SP för reflektion och diskussion. GS sammanfattade bland annat:

- Den strategiska planens relation till SAKs Policy, årliga arbetsplaner, ansökan till Sida för kärnstöd mm.
- Att SPn kommer avse 2023-25
- Huvudsakliga inriktningar och förändringar jämfört med tidigare SP, tex att den kommer att vara kortare och betona flexibilitet, att SAKs förändringsteori presenteras utförligare, och att relationen mellan utveckling/humanitärt stöd/fred/konflikt betonas tydligare, liksom lokal motståndskraft, klimat och miljö.
- Huvuddragen inom respektive "Strategiska Insatsområden" (*Strategic Intervention Areas*)
- SAKs organisationsutveckling lyfts ut och beskrivs i en egen plan som antas efter SPn, och att organisationsutvecklingen kommer att ha en annan struktur än SPns *Inervention Areas*.

GS skickade tre frågeställningar till styrelsen med underlagen, och med dessa som grund öppnade ordföranden för frågor och diskussion.

- Svarar strategierna i tillräckligt hög utsträckning mot utvecklingen i kontexten?
- Hur väl överensstämmer SP'ns uppdrag och strategier mot SAKs identitet & förhållningssätt som uttryckt i Policy och Principled Pragmatism?
- Har rätt prioriteringar gjorts? Förslag på lägga till / ta bort?

Styrelsens diskussion omfattade bland annat:

Bör miljö eller klimat vara ett eget verksamhetsområde? Miljö och klimat har bäring på många av SAKs insatser, men bör tematiskt vara integrerat i våra kärnverksamheter, genom vilka vi har bäst förutsättningar att bidra. Möjligen finns förutsättningar för miljö/klimat att bli egna projekt inom landsbygdsutveckling (tex kapacitet för disaster risk reduction), men det måste ske gradvis och pilotarbete krävs, inte minst med tanke på vår interna utmaning avseende kompetens och kapacitet. Vidare bör SAK överväga hur miljö och klimatfrågor förstås lokalt. I Sverige talas de om återkommande, men i Afghanistan hanteras de politiskt och kulturellt på ett annat sätt.

Förändringsteori / Theory of Change: Förändringsteorin i utkastet till SPn följer SAKs Policy som anger att SAK har ett rättighetsperspektiv och ska arbeta rättighetsbaserat.

Diskussionen inom styrelsen väckte frågor kring om SAK formulerat social utveckling i alltför strikta termer av rättigheter, på bekostnad av att tona ner andra viktiga perspektiv och faktorer, till exempel en fungerande och legitim stat och regim. GS svarade att dessa aspekter kan ses över i beskrivningen av förändringsteorin, och att det delvis handlar om att förtydliga vad som enligt rättighetsperspektivet anses vara nödvändiga, men inte alltid i sig tillräckliga, villkor.

Styrelsens diskussion väckte också frågor om huruvida multidimensionell fattigdom, som uttryckt i förändringsteorin, riskerar att framstå som abstrakt och som underskattande tex geografiska och politiska omständigheter och om det, i vår kommunikation med tex finansiärer, i högre utsträckning bör fånga även dessa aspekter. Vidare efterlystes att

- Avsnittet om ToC kan inledas med en bredare beskrivning av villkoren för förändring som går utöver rättigheter
- ToC kan formuleras något mindre högrävande och ges en språkligt större variation
- Ansvar/skyldigheter kan skrivas fram också hos rättighetsbärarna
- SAK kan förhålla sig mer ödmjukt, framförallt i ett publikt styrdokument, till vårt bidrag till förändring
- Bedöma om förändringsteorin kan förstås lokalt, och vaksam kring risken för att dylika teorier kan ses som ”västliga” koncept
- SAK lyfter vad organisationen kan bidra till, där strävan efter rättigheter är en viktig faktor, men värna formuleringarna för att inte ge intryck av att SAK ska åstadkomma att rättigheter utverkas i hela landet.
- SAK ska bedöma riskerna för repression från DFA eller lokala grupper gentemot lokalsamhället i samband med påverkansarbete

Idéer som inte genomförts tillräckligt: Flera bra idéer och perspektiv finns nämnda i det missiv som följde med SP, men många är därefter inte tillräckligt eller alls framskrivna i SPn. Detta gäller tex att använda segregationen som argument för att utbilda fler kvinnliga lärare, att se DFA som duty-bearers med mera. Detta bör åtgärdas.

Humanitär kris: Den svåra humanitära krisen syns inte tillräckligt i vare sig kontextanalysen eller programmens strategier, ffa hälsa och utbildning. Vilken kommer att vara SAKs roll, vad kan SAK bidra med inom ramen för sitt kärnarbete? Hur kan förutsättningarna för SAKs kärnverksamhet komma att förändras pga den humanitära krisen? Detta bör kommuniceras internt och för givare.

Civil Society: Det är tydligt ämnar fortsätta att arbeta enligt vår modell, men det är inte tydligt vad som antas komma att förändras för det civila samhället generellt, och som därmed påverkar våra förutsättningar.

Konflikt, triple nexus, resilience: Koncepten finns med i SP:n men SAKs avsikter upplevs som något vaga. Om SAK ämnar göra dessa till cross-cutting perspektiv som ska genomsyra arbetet så bör detta vara tydligt.

Andreas Stefansson kommenterade och besvarade många andra frågor löpande under diskussionen, men kommer också att återkomma till och kommentera flera av styrelsens synpunkter i samband med presentationen av det slutliga förslaget till SP inför styrelsens beslut i september. GS sammanfattade den fortsatta processen, men bland annat planen för organisationsutveckling, resultatmatris och strategi för finansiering.

Slutligt utkast kommer att läggas för styrelsens beslut den 3 september, medan annex med plan för organisationsutveckling, liksom finansieringsstrategi, sannolikt presenteras för beslut först 8-9 oktober.

Presentationen bifogas protokollet.

Beslut

att ytterligare kommentarer och reflektioner uppskattas, men behöver skickas till Klas Bjurström per mail senast fredagen 24 juni

9. Styrelsen

Inför styrelseöverläggning

Den tidigare planerade överläggningen i augusti visade sig vara svåra att genomföra, varför den nu förläggs till ett förlängt möte 8-9 oktober. Mötet kommer att hållas på kursgård i stockholmsområdet och ha styrelsearbetet i fokus.

Styrelsen uppmanades komma med input inför oktober; maila Azadeh om vad ni vill ha med er från mötet.

SAK arbetar för närvarande med jämställdhets- och ickediskriminering på två fronter. Dels finns

- 1) en Gender and Non-discrimination Audit vars rekommendationer genomförs inom den professionella organisationen under ledning av GS.
- 2) Styrelsens analys av och förändringsarbete avseende styrelsen själv. Annika Schabbauer lyfte behovet av en konkret handlingsplan, där styrelsen sätter mål och följer upp. Annika Holmberg kommer att bjudas in, beskriva vad hon kan stödja med, och därefter kan arbetsgrupper tillsättas.

Beslut

att Annika Schabbauer, Ann-Charlotte Lyman, Karl Torring, Philip Latif och Morsal Aimal utgör arbetsgrupp som förbereder styrelsens jämställdhetsarbete inför styrelsemötet 8-9 oktober, inklusive att kontakta Annika Holmberg för att efterhöra vad hon kan bidra med avseende styrelsearbetet.

Att Annika Schabbauer är sammankallande i arbetsgruppen

Datum för styrelsemöten 2022-2023

Beslut

att fastställa datum för styrelsemöten enligt utskickat förslag

10. Kommande styrelsemöte 3 september

- GS-rapport Q2
- Internal Audit report
- 6 Month BFU
- SP 2023-2025
- Plan B
- SAKs reserver
- Statusuppdatering medlemsrörelsen
- Styrelsens arbetsordning
- Arbetsutskott
- Styrelsens revisionsutskott

- Solidaritetspriskommitté
- Redaktionskommitté

11. Övriga frågor

Styrelseresa

Klas Bjurström meddelade att den till hösten uppskjutna styrelseresan planeras till andra eller tredje veckan i oktober, avhängigt slutligt besked om SAKs 40-årsfirande i Kabul.

Beräknad avfärd blir ca 9 oktober eller ca 14 oktober, vistelsen beräknas till ca 1 vecka.

De som är intresserade av att följa med anmäler sig till Klas Bjurström så snart som möjligt.

12. Mötet avslutades

Justerat protokoll på svenska och engelska skickas till styrelse, valberedning, revisorer, ordföranden för lokalföreningar, Directors KMO samt SAKs kansli. I händelse av skillnader mellan protokoll på svenska och engelska ska protokollet på svenska betraktas som gällande.

Justeras	
Azadeh Rojhan Gustafsson	Ordförande
Klas Bjurström	Protokoll
Philip Latif	Justerare

Bilagor	
1	GS presentation
2	Board meeting schedule 2022-2023